

Regeringens proposition

2009/10:240

Granskning av interna modeller för att beräkna
riskkänsligt kapitalkrav för försäkringsföretag

Prop.
2009/10:240

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 17 juni 2010

Maud Olofsson

Mats Odell
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Till följd av ett EU-direktiv väntas under hösten 2012 nya solvensregler – innefattande bestämmelser om kapitalkrav – för försäkringsföretag bli genomförda i svensk rätt. De nya reglerna antas medföra att Finansinspektionen kommer att behöva göra en omfattande granskning av de interna modeller som försäkringsföretagen ska kunna välja att använda för beräkning av ett nytt riskkänsligt kapitalkrav. För att Finansinspektionen ska hinna med att granska modellerna så att försäkringsföretagen kan börja använda dem i anslutning till att de nya solvensreglerna träder i kraft, måste inspektionen kunna påbörja denna granskning redan vid ingången av 2011.

Det föreslås därför att Finansinspektionen, på begäran av ett försäkringsföretag, eller flera försäkringsföretag ingående i en försäkringsgrupp, ska kunna förhandsgranska tillförlitligheten hos den interna modell som företaget eller gruppen väljer att använda för beräkning av kapitalkrav där hänsyn tas till de kvantifierbara risker som företaget eller gruppen är utsatta för. Finansinspektionen ska dessutom, på begäran av utländsk tillsynsmyndighet, få granska en intern modell avseende ett svenskt företag som ingår i en utländsk försäkringsgrupp.

För nämnda granskningar ska Finansinspektionen kunna ta ut avgifter.

De ändringar i försäkringsrörelselagen (1982:713) och lagen (1972:262) om understödsföreningar som krävs föreslås träda i kraft den 1 januari 2011.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2	Lagtext.....	4
2.1	Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713).....	4
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar.....	7
3	Ärendet och dess beredning.....	10
4	Kapitalkrav för försäkringsföretag.....	11
4.1	Gällande rätt.....	11
4.2	Solvens II.....	13
4.3	Förhandsgranskning.....	15
5	Granskning av interna modeller för att beräkna riskkänsligt kapitalkrav.....	15
6	Ekonomiska konsekvenser.....	21
7	Författningskommentar.....	22
7.1	Förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713).....	22
7.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar.....	25
Bilaga 1	Promemorians lagförslag.....	27
Bilaga 2	Remissinstanserna.....	31
Bilaga 3	Lagrådsremissens lagförslag.....	32
Bilaga 4	Lagrådets yttrande.....	36
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 juni 2010.....	39
	Rättsdatablad.....	40

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2009/10:240

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713),
2. lag om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar.

2.1 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om försäkringsrörelselagen (1982:713) dels att 19 kap. 13 och 15 §§ ska ha följande lydelse, dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 7 kap. 28 a, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.*28 a §*

På begäran av ett försäkringsbolag eller flera försäkringsbolag ingående i en försäkringsgrupp ska Finansinspektionen granska tillförlitligheten hos den interna modell som försäkringsbolaget eller försäkringsföretag i försäkringsgruppen valt för att beräkna ett kapitalkrav med hänsyn tagen till de kvantifierbara risker som bolaget eller företagen i gruppen är utsatta för. Vid granskningen ska de grundläggande krav beaktas som framgår av artiklarna 120–125 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet².

Om en behörig myndighet på begäran av flera försäkringsföretag ingående i en försäkringsgrupp, vilken även omfattar ett svenskt försäkringsbolag, granskar tillförlitligheten hos en intern modell för företagen i gruppen, får Finansinspektionen

¹ Jfr Europaparlamentet och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (EUT L 335, 17.12.2009, s. 1, Celex 32009L0138).

² Europaparlamentet och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (EUT L 335, 17.12.2009, s. 1, Celex 32009L0138).

utföra den del av granskningen som avser det svenska bolaget.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om grunderna för bedömningen av tillförlitligheten hos interna modeller enligt första stycket.

19 kap.

13 §³

Finansinspektionens beslut att överlämna ett ärende till regeringen för prövning får inte överklagas.

Finansinspektionens beslut enligt 2 kap. 3 §, 2 a kap. 2, 2 a, 3, 5, 5 a och 6 §§, 15 a kap. 13 och 22 §§ samt 2 §, 11 § tionde stycket och 11 c § detta kapitel får överklagas hos kammarrätten.

Andra beslut som inspektionen meddelar enligt denna lag får överklagas hos förvaltningsrätten. Detta gäller dock inte beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223). Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av förvaltningsrättens avgörande.

Inspektionen får bestämma att ett beslut om föreläggande eller om verksamhetens drivande enligt 11 § åttonde stycket skall gälla omedelbart.

Om överklagande av vissa beslut finns bestämmelser i 20 kap. 7 §.

Finansinspektionens beslut att överlämna ett ärende till regeringen för prövning *samt beslut i ärenden enligt 7 kap. 28 a § första och andra styckena* får inte överklagas.

Finansinspektionens beslut enligt 2 kap. 3 §, 2 a kap. 2–3 och 5–6 §§, 15 a kap. 13 och 22 §§ samt 2 §, 11 § tionde stycket och 11 c § detta kapitel får överklagas hos kammarrätten.

Inspektionen får bestämma att ett beslut om föreläggande eller om verksamhetens drivande enligt 11 § åttonde stycket *ska* gälla omedelbart.

15 §⁴

Varje försäkringsbolag skall med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt de närmare föreskrifter som regeringen meddelar.

Försäkringsbolag *ska* med årliga avgifter *bidra till att täcka kostnaderna för* Finansinspektionens verksamhet.

För granskning av ärenden enligt 7 kap. 28 a § första och andra styckena får Finansinspektionen ta ut avgifter av de bolag som granskas.

³ Senaste lydelse 2009:795.

⁴ Senaste lydelse 1992:1626.

*Regeringen får meddela
föreskrifter om avgifter enligt
denna paragraf.*

Prop. 2009/10:240

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1972:262) om understödsföreningar

dels att 73 och 75 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 25 a, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 a §

På begäran av en understödsförening eller flera understödsföreningar ingående i en försäkringsgrupp som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring enligt denna lag, ska Finansinspektionen granska tillförlitligheten hos den interna modell som understödsföreningen eller försäkringsföretag i försäkringsgruppen valt för att beräkna ett kapitalkrav med hänsyn tagen till de kvantifierbara risker som föreningen eller företagen i gruppen är utsatta för. Vid granskningen ska de grundläggande krav beaktas som framgår av artiklarna 120–125 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet².

Om en behörig myndighet på begäran av flera försäkringsföretag ingående i en försäkringsgrupp, vilken även omfattar en svensk understödsförening, granskar tillförlitligheten hos en intern modell för företagen i gruppen, får Finansinspektionen, utföra den del av granskningen som avser den svenska under-

¹ Jfr Europaparlamentet och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (EUT L 335, 17.12.2009, s. 1, Celex 32009L0138).

² Europaparlamentet och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (EUT L 335, 17.12.2009, s. 1, Celex 32009L0138).

stödsföreningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om grunderna för bedömningen av tillförlitligheten hos interna modeller enligt första stycket.

73 §³

Understödsförening *skall* med årliga avgifter *bekosta* Finansinspektionens verksamhet *enligt de närmare föreskrifter som regeringen meddelar.*

Understödsförening *ska* med årliga avgifter *bidra till att täcka kostnaderna för* Finansinspektionens verksamhet.

För granskning av ärenden enligt 25 a § första och andra styckena får Finansinspektionen ta ut avgifter av de föreningar som granskas.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter enligt denna paragraf.

75 §⁴

Finansinspektionens beslut om att vägra registrering av understödsförening enligt 65 § får överklagas hos kammarrätten. Detsamma gäller inspektionens beslut enligt 14 a–d §§.

Finansinspektionens beslut om att vägra registrering av understödsförening enligt 65 § får överklagas hos kammarrätten. Detsamma gäller inspektionens beslut enligt 14 a–14 d §§.

Annat beslut av Finansinspektionen enligt denna lag får överklagas hos förvaltningsrätten. Detta gäller dock inte beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223). Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av förvaltningsrättens avgörande.

Inspektionen får bestämma att ett beslut om föreläggande eller om verksamhetens drivande enligt 71 § åttonde stycket *skall* gälla omedelbart.

Inspektionen får bestämma att ett beslut om föreläggande eller om verksamhetens drivande enligt 71 § åttonde stycket *ska* gälla omedelbart.

Finansinspektionens beslut i ärenden enligt 25 a § första och andra styckena får inte överklagas.

³ Senaste lydelse 1992:1624.

⁴ Senaste lydelse 2009:784.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

Prop. 2009/10:240

Europaparlamentet och rådet har antagit ett nytt ramdirektiv på försäkringsområdet, det s.k. Solvens II-direktivet¹. Direktivet innebär en reformering av den EU-rättsliga solvensregleringen för skade- och livförsäkring samt en konsolidering av flertalet befintliga direktiv inom försäkringsområdet. Vid konsolideringen har inte några materiella ändringar skett.

Solvens II-direktivet innehåller bl.a. nya regler om kapitalkrav, innefattande metoder för att beräkna dessa. I och med direktivet införs två olika kapitalkrav. Det högre av dessa, solvenskapitalkravet (SCR)² speglar hur mycket kapital ett försäkringsföretag måste ha för att även under stressade förhållanden fortsätta verksamheten. Vid beräkningen av SCR ska hänsyn tas till de kvantifierbara risker som försäkringsföretaget är utsatt för. SCR ska kunna räknas fram med olika metoder, antingen med hjälp av en standardformel eller en, fullständig eller partiell, intern modell. Om försäkringsföretaget väljer att använda en intern modell, måste denna först ha godkänts av behörig tillsynsmyndighet. För försäkringsföretag som ingår i grupper ges genom direktivet möjlighet till beräkning av SCR på gruppnivå, även det med hjälp av en intern modell som ska godkännas av den grupp-tillsynsmyndighet som har utsetts för att utöva tillsyn över hela gruppen (enligt huvudregeln tillsynsmyndigheten där moderföretaget är beläget). Vid ansökan att få använda en intern modell för beräkning av SCR både på gruppnivå och för företag ingående i gruppen ska grupp-tillsynsmyndigheten godkänna modellen om behöriga tillsynsmyndigheter för i gruppen ingående företag inte kan nå ett gemensamt beslut.

Enligt Solvens II-direktivet ska de nya kapitalkravsreglerna börja tillämpas och vara genomförda i nationell rätt senast den 31 oktober 2012. För att svenska försäkringsföretag (försäkringsaktiebolag, ömse-sidiga bolag och understödföreningar) ska kunna börja använda sig av de nya modellerna för beräkning av riskkänsligt kapitalkrav i nära anslutning till genomförandet i svensk rätt, behöver Finansinspektionen kunna påbörja en förhandsgranskning av modellerna redan vid ingången av 2011. I propositionen föreslås bestämmelser som gör det möjligt för försäkringsföretag att begära en sådan granskning och för Finansinspektionen att ta ut avgift för granskningen. En avgift föreslås under vissa förutsättningar också kunna tas ut från ett svenskt försäkringsföretag som ingår i en försäkringsgrupp som hos utländsk tillsynsmyndighet begärt granskning av en intern modell.

En promemoria i form av ett utkast till lagrådsremiss har remissbehandlats. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 1*. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. En remissammanställning finns tillgänglig i ärendet (Fi 2010/2264).

¹ Europaparlamentet och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (EUT L 335, 17.12.2009, s. 1, Celex 32009L0138).

² Solvency Capital Requirement.

Regeringen beslutade den 27 maj 2010 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 3*.

Lagrådets yttrande finns i *bilaga 4*.

Regeringen har i propositionen i allt väsentligt beaktat Lagrådets förslag och synpunkter.

Lagrådets synpunkter och förslag behandlas i avsnitt 5 och i författningskommentaren. Utöver vad som nu angetts har några redaktionella ändringar gjorts i lagtextförslagen.

4 Kapitalkrav för försäkringsföretag

4.1 Gällande rätt

EU-rätten

Solvensregler för försäkringsverksamhet, innefattande regler om det kapital ett försäkringsföretag måste hålla för att täcka oväntade förluster (kapitalkrav) regleras i huvudsak genom solvensskadedirektivet³, det s.k. konsoliderade livförsäkringsdirektivet⁴ och det s.k. återförsäkringsdirektivet⁵.

Genomförandet i svensk rätt

Den EU-rättsliga solvensregleringen för försäkringsföretag har, såvitt nu är i fråga, genomförts i svensk rätt i huvudsak genom ändringar i försäkringsrörelselagen (1987:713), förkortad FRL.

Enligt FRL ska alla försäkringsbolag ha en tillräckligt stor kapitalbuffert i förhållande till sin totala verksamhet. Buffertkapitalet (kapitalbasen) i ett försäkringsbolag måste i dag överskrida den s.k. solvensmarginalen som bestäms med utgångspunkt i verksamhetens art och omfattning.

Solvensmarginalens storlek bestäms på olika sätt beroende på om det gäller livförsäkringsrörelse eller skadeförsäkringsrörelse. För livförsäkringsrörelse beräknas solvensmarginalen med de försäkringstekniska avsättningarna och de s.k. positiva risksummorna som bas. Med risksumma avseende en viss persons liv menas det belopp som de försäkringstekniska avsättningarna förändras med vid personens död.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/12/EG av den 5 mars 2002 om ändring av rådets direktiv 73/239/EEG när det gäller solvensmarginalkraven för skadeförsäkringsföretag (EGT L 77, 20.3.2002, s. 17, Celex 32002L0012).

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/83/EG av den 5 november 2002 om livförsäkring (EGT L 345, 19.12.2002, s. 1, Celex 32002L0083), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/19/EG (EUT L 76, 19.3.2008, s. 44, Celex 32008L0019).

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/68/EG av den 16 november 2005 om återförsäkring och om ändring av rådets direktiv 73/239/EEG och 92/49/EEG samt direktiven 98/78/EG och 2002/83/EG (EUT L 323, 9.12.2005, s. 1, Celex 32005L0068).

Risksumman är positiv om avsättningarna ökar och negativ om de minskar. Genom anknytningen till risksumman är solvenskravet relaterat till det totala ersättningsbelopp som ett försäkringsbolag kan få betala ut om samtliga försäkrade skulle avlida samtidigt. För skade-försäkringsrörelse beräknas storleken på solvensmarginalen på det högsta av föregående års premier och genomsnittet av de senaste tre årens försäkringsersättningar. Dessutom gäller för både liv- och skade-försäkringsrörelse att beräkningen beaktar omfattningen av avgiven återförsäkring.

Kapitalbasen ska ha en viss sammansättning. I kapitalbasen ska främst ingå eget kapital och obeskattade reserver. Som ett komplement till reglerna om kapitalbasens sammansättning krävs en minsta nivå på kapitalbasens storlek. Denna minsta nivå (garantibeloppet) varierar beroende på vilken typ av försäkringsverksamhet det är fråga om. Kapitalbasen ska i princip motsvaras av tillgångar i bolaget som är fria från förutsebara förpliktelser. När det gäller återförsäkringsbolag, dvs. företag som endast meddelar återförsäkring, har genom återförsäkringsdirektivet – som har genomförts i svensk rätt – sådana företag i än högre grad kommit att omfattas av samma regler som för direkt försäkring. För tjänstepensionsinstitut och den tjänstepensionsverksamhet som bedrivs av livförsäkringsföretag finns motsvarande kapitalkravsregler, när det gäller de förra genom hänvisningar till FRL i lagen (1972:262) om understödsföreningar, förkortad UFL.

Begreppet försäkringsföretag

De som bedriver försäkringsrörelse och i dag omfattas av FRL benämns i den lagen vanligen försäkringsbolag och avser försäkringsaktiebolag samt ömsesidiga försäkringsbolag. Ekonomiska föreningar som meddelar försäkring, innefattande tjänstepensionsförsäkring, omfattas av UFL. Det är inte uteslutet att en understödsförening, som i dag omfattas av UFL och driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring, framöver kan komma att omfattas av Solvens II-direktivet och därmed få ansöka om att få använda en intern modell för att beräkna kapitalkrav. I en lagrådsremiss som regeringen beslutade den 27 maj 2010, finns förslag till en ny försäkringsrörelselag som innebär en språkligt och redaktionellt moderniserad reglering av försäkringsverksamhet. Där föreslås att försäkringsföretag ska användas som ett samlingsbegrepp för försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag och s.k. försäkringsföreningar. Samtliga försäkringsföretag föreslås då regleras genom en och samma lag.

Ett ställningstagande om det fortsatt ska finnas möjlighet för svenska försäkringsföretag att bedriva verksamhet enligt tjänstepensionsdirektivet⁶, kommer tas i samband med genomförandet av Solvens II-direktivet i svensk rätt.

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (EUT L 235, 23.9.2003, s. 10, Celex 32003L0041).

Regleringsansats

Solvens II-direktivet är ett samlat regelverk för direkt- och återförsäkringsverksamhet. Motivet för en reglering på försäkringsområdet är att möjliggöra en effektiv förvaltning av kapitalet i företaget samtidigt som ett adekvat skydd för försäkringstagare och andra förmånstagare tryggas. Regleringen för försäkringsverksamhet har tidigare i huvudsak varit inriktad på kvantitativa begränsningsregler som kännetecknas av uttryckliga gränser för t.ex. hur stor del av kapitalet som får vara placerat i vissa tillåtna tillgångsslag. Tillsynen inriktas då följaktligen på att kontrollera regelefterlevnaden. Med ett sådant synsätt beaktas inte fullt ut de verkliga riskerna i verksamheten. Solvens II-direktivet vilar i stället på en kvalitativ regleringssansats. Med en sådan regleringsansats ges principer för hur verksamheten ska bedrivas och tolkningen av reglerna måste göras utifrån varje enskilt företags risksituation. Detta ställer krav på ett effektivt företagsstyrningssystem inbegripet funktioner för riskhantering, regelefterlevnad, internrevision och aktuariella bedömningar. Ansatsen ställer högre krav på tillsynen som måste vara mer förebyggande och inställd på enskildheterna i varje företags verksamhet. Solvens II-direktivet baseras på en riskbaserad ekonomisk metod som ger försäkringsföretagen incitament att mäta och hantera sina risker på ett adekvat sätt. Företagets egen risk- och solvensbedömning blir då en viktig del av företagets affärsstrategi.

Kapitalkrav

Eftersom ett försäkringsföretag måste ha kapital som kan täcka oväntade förluster, är beräkningen av kapitalkravet en viktig del av regleringen. I och med Solvens II-direktivet införs två olika kapitalkrav och beräkningsregler för dessa. Det ena, solvenskapitalkravet (SCR), speglar hur mycket kapital som ett försäkringsbolag bör ha för att det även under stressade förhållanden ska kunna fortsätta verksamheten. Det andra kapitalkravet, minimikapitalkravet (MCR⁷), är på en lägre nivå och utgör ett absolut krav för fortsatt verksamhet. Vid underskridande av SCR får tillsynsmyndigheten en tidig signal om problem i företaget och på detta sätt skapas en tillsynstrappa. Kapitalkravet ska täckas med kapitalbasmedel, som är poster i eller utanför balansräkningen. Posterna i kapitalbasen klassificeras enligt kvalitetskriterier i tre nivåer.

Vid beräkning av MCR används en enklare metod som beaktar endast de grundläggande riskerna. Vid beräkning av SCR däremot, ska hänsyn tas till de kvantifierbara risker (försäkrings-, marknads-, och motparts-risker samt operativa och övriga risker) som det enskilda företaget är utsatt för. SCR kan räknas fram med olika metoder, antingen med hjälp av en standardformel (artiklarna 103–111 i direktivet) eller med en fullständig eller partiell intern modell (artiklarna 112–127). Om företaget väljer att använda en intern modell måste denna först godkännas av

⁷ Minimum Capital Requirement.

behörig tillsynsmyndighet. Tillsynsmyndigheten ska fatta beslut om ansöknings inom sex månader från det att den fullständiga ansöknings mottogs. Tillsynsmyndigheten ska endast ge sitt godkännande till användande av den interna modellen om den uppfyller vissa i direktivet uppställda krav.

Särskilt om försäkringsgrupper

En viktig del av Solvens II-direktivet avser reglerna för, och tillsynen över, grupper av försäkringsföretag. Direktivet ger bl.a. viss möjlighet till tillgodoräknande av diversifieringseffekter genom särskild beräkning av SCR på gruppnivå. Genom direktivet införs begreppet ”grupp-tillsynsmyndighet” vilket är den myndighet som ska utses för varje försäkringsgrupp och ha vissa befogenheter i fråga om samordning och beslutsfattande. Enligt direktivet (artikel 230) ges möjlighet att få tillstånd till att använda en intern modell för att beräkna SCR endast på grupp-nivå. Det är då grupp-tillsynsmyndigheten som ska fatta eget beslut om godkännande. Moder- och dotterföretag, eller annat anknutet företag, får också enligt direktivet (artikel 231) gemensamt till grupp-tillsynsmyndigheten ansöka om tillstånd att använda en intern modell för att beräkna SCR, både på grupp-nivå och för vart och ett av företagen ingående i gruppen. Detta torde dock inte hindra att ett enskilt företag i gruppen ger in en egen ansökan om tillstånd att använda en intern modell för beräkning av SCR till den tillsynsmyndighet där det enskilda företaget huvudkontor är beläget.

Om gemensam ansökan att använda intern modell har getts in till grupp-tillsynsmyndigheten, ska de berörda tillsynsmyndigheterna inom sex månader från en komplett ansökan försöka nå fram till ett gemensamt beslut om ansökan. Om de berörda myndigheterna inom denna tidsfrist inte kan komma överens, ska grupp-tillsynsmyndigheten ensam fatta beslut med anledning av ansökan. Ett beslut som fattats av grupp-tillsynsmyndigheten ska enligt direktivet anses bindande för det enskilda företaget och för behörig tillsynsmyndighet vid utövande av tillsynen.

När det gäller formen och verkan på nationell nivå av ett av tillsynsmyndigheterna gemensamt fattat beslut, kan man inte här föregå utredningen⁸ som ska lämna förslag till hur Solvens II-direktivet ska genomföras i svensk rätt. I förarbetena vid införandet av det s.k. konglomeratdirektivet (prop. 2005/06:45 s. 115 f.) uttalades att om tillsynsmyndigheter i olika medlemsstater enas om vilket beslut ansökan om t.ex. metod för att beräkna kapitalkrav bör föranleda, är det att betrakta som en internationell överenskommelse. Den internationella överenskommelsen är dock inte direkt bindande för instituten utan det är först genom ett nationellt beslut som rättsverkningar för företagen uppkommer (se även prop. 2006/07:5 s. 337). Det är därför troligt att vid de fall tillsynsmyndigheterna fattar ett gemensamt beslut om användande av intern modell, måste Finansinspektionen därefter fatta ett särskilt nationellt beslut med samma innebörd för att överenskommelsen ska bli gällande här. Finansinspektionens beslut blir först då bindande mot

⁸ Nya solvensregler för försäkringsföretag (kommittédirektiv 2010:14).

den som det riktar sig till och kan t.ex. överklagas till domstol. När det dock gäller av grupp tillsynsmyndigheten fattat beslut, gäller det enligt direktivet direkt här i landet utan särskilt beslut av Finansinspektionen.

Prop. 2009/10:240

4.3 Förhandsgranskning

Finansinspektionen har under slutet av år 2009 med, bistånd av de svenska försäkringsföretagen, påbörjat en bedömning av dels hur många som är intresserade av att få använda interna modeller och hur väl förberedda dessa är inför användandet, dels vilka resurser inspektionen behöver för att godkänna de interna modellerna. Finansinspektionen uppskattar att för närvarande ett trettiotal försäkringsföretag, varav de flesta ingående i försäkringsgrupper, är intresserade av att få använda en intern modell. Beslutsprocessen enligt Solvens II-direktivet för godkännande av en ansökan om att få använda en intern modell är sex månader. Denna tidsram förutsätter att ansökan är fullständig. Finansinspektionen förutspår att arbetet inför godkännande av de interna modellerna kommer att bli omfattande och resurskrävande för inspektionen, men även för företagen.

Finansinspektionen har svårt att uppskatta den sammanlagda handläggningstiden för godkännande av en intern modell. Anledningen är att handläggningstiden till stor del beror på hur väl förberett det enskilda försäkringsföretaget är. För att underlätta att företagen ska kunna börja använda de interna modellerna i nära anslutning till att Solvens II-direktivet genomförs i svensk rätt, samt att Finansinspektionen ska kunna arbeta mer resurseffektivt, föreslås en förhandsgranskning. Förhandsgranskningen ska bestå av en process varigenom Finansinspektionen genom granskning och dialog med berörda försäkringsföretag kan vägleda dem fram till en fullständig ansökan. Förhandsgranskningen, som inte regleras i Solvens II-direktivet, är en separat process och ska inte sammanblandas med själva processen för ansökan om godkännande av en intern modell. Tanken är inte att förhandsgranskningen ska leda fram till ett förhandsbesked eller slutligt beslut, utan den ska ses som en mer informell prövning inför att en slutlig ansökan ges in.

5 Granskning av interna modeller för att beräkna riskkänsligt kapitalkrav

Regeringens förslag: På begäran av ett försäkringsföretag eller flera försäkringsföretag ingående i en försäkringsgrupp, ska Finansinspektionen inför en kommande slutlig ansökan om godkännande av en intern modell för beräkning av företagets eller gruppens kapitalkrav med hänsyn tagen till de kvantifierbara risker som företaget eller företagen i gruppen är utsatta för, granska tillförlitligheten hos en sådan modell

Finansinspektionen får dessutom, på begäran av en utländsk tillsynsmyndighet som i sin tur på begäran av flera försäkringsföretag i en utländsk försäkringsgrupp i vilken det ingår ett svenskt försäkringsföretag granskar tillförlitligheten hos en intern modell för företagen i gruppen, utföra den del av granskningen som avser det svenska företaget. För granskningarna får Finansinspektionen ta ut avgifter. Regeringen får meddela föreskrifter om avgifterna.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om grunderna för bedömningen av tillförlitligheten hos modeller för att beräkna kapitalkrav med hänsyn taget till de kvantifierbara risker som företaget eller gruppen är utsatt för.

Finansinspektionens beslut i ärenden om modellernas tillförlitlighet får inte överklagas

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna

De remissinstanser som yttrar sig har inte någon erinran mot att Finansinspektionen ska kunna granska tillförlitligheten av de interna modellerna eller ta ut en avgift för denna granskning. Därutöver anför remissinstanserna i huvudsak följande.

Kriterier för Finansinspektionens granskning

Sveriges riksbank och *Sveriges Försäkringsförbund* anser att förslaget saknar detaljer kring vilka kriterier som ska användas vid förhandsgranskningen av modellerna. *Sveriges Försäkringsförbund*, med vilket *Länsförsäkringsbolagens Förening* ansluter sig, tillstyrker förvisso att grunderna för Finansinspektionens bedömning ges i föreskrifter, men anser att det behövs ytterligare vägledning för prövningen i lag. Försäkringsförbundet anser att det i lag bör anges vilka av de grundläggande krav som finns med i Solvens II-direktivet som ska omfattas av granskningen.

Avgiftsuttaget

Sveriges riksbank instämmer i att ett avgiftsuttag är ett tänkbart alternativ för finansieringen av granskningen men poängterar att utformningen av en avgift måste ske på ett objektiva och neutralt sätt för att undvika ett förhandlingsspel mellan Finansinspektionen och det aktuella företaget om avgiftens storlek. *Finansinspektionen* anför att de försäkringsföretag som väljer att begära förhandsgranskning inte ska drabbas av merkostnader jämfört med de företag som väljer att lämna in ansökan direkt, utan att delta i förhandsgranskningsprocessen. Det ska alltså vara ekonomiskt försvarbart för företaget att delta i förhandsgranskningsprocessen. *Sveriges Försäkringsförbund* anför att den sammanlagda avgiften för en ansökan, innefattande både förhandsgranskning och det slutliga granskningen, måste beaktas och inte bör överstiga kostnaden för

Understödsföreningarna

Sveriges Försäkringsförbund ifrågasätter att avgift för granskningen ska tas ut för tjänstepensionskassor, eftersom det ännu är osäkert huruvida dessa verkligen kommer att omfattas av Solvens II-direktivet.

Avgiftsuttag från svenska företag ingående i utländska grupper

Sveriges Advokatsamfund förordar alternativa lösningar när det gäller möjligheten för Finansinspektionen att ta ut avgifter för granskning som avser svenska företag ingående i utländska försäkringsgrupper. Advokatsamfundet föreslår att det ställs upp som krav att även det svenska företaget står bakom begäran om granskningen eller i vart fall i förväg lämnar sitt samtycke till granskningen. *Finansinspektionen* anser att det för tydlighetens och förutsebarhetens skull närmare i motivuttalande bör framgå när en begäran från en utländsk tillsynsmyndighet ska anses ha kommit till Finansinspektionen.

Överklagande

Svenska Försäkringsförbundet anser att det borde finnas någon slags möjlighet till överklagande eller åtminstone överprövning av Finansinspektionens beslut om modellens tillförlitlighet då sådant beslut kan förväntas få stora effekter för företaget.

Skälen för regeringens förslag

Möjlighet till förhandsgranskning inför

Den granskning som måste göras av Finansinspektionen inför ett beslut att ett försäkringsföretag, eller flera försäkringsföretag ingående i en försäkringsgrupp, ska få använda en intern modell för att beräkna kapitalkrav med hänsyn tagen till de kvantifierbara risker företaget är utsatt för, förutspås bli omfattande. I anslutning till att de interna modellerna får börja användas, och även senare, kommer Finansinspektionen att behöva hantera ett större antal ansökningar. Processen som föregår själva beslutet är lång och omfattande prövningar av modellerna kommer att behöva göras. Granskningen av ingivna modeller kommer att ta mycket av Finansinspektionens resurser i anspråk. För företagen är det angeläget att i ett så tidigt skede som möjligt få del av Finansinspektionens uppfattning om huruvida deras modeller uppfyller de krav som kommer att ställas när bestämmelserna i Solvens II-direktivet genomförs i svensk rätt. Det är viktigt att granskning av modellerna kan påbörjas i tid för att dessa ska kunna användas när de svenska bestämmelserna på grund av Solvens II-direktivet träder ikraft.

Företagen bör därför med början i januari 2011 få möjlighet att begära att Finansinspektionen påbörjar granskningen av deras interna modeller

för beräkning av kapitalkrav med hänsyn taget till de kvantifierbara risker företaget är utsatt för (benämnt ”Solvency Capital Requirement” i Solvens II-direktivet), för att bedöma om modellerna är tillförlitliga. Det bör framgå av en ny bestämmelse som tas in i 7 kap. FRL. I avvaktan på en ny försäkringsrörelselag bör motsvarande ändringar som föreslås i FRL införas även i UFL. Med intern modell ska avses såväl fullständig som partiell intern modell.

Med anledning av *Sveriges Försäkringsförbunds* synpunkt när det gäller avgiftsuttag från tjänstepensionskassorna kan följande anföras. En av de särskilda frågor som ska analyseras i den utredning som ska föregå genomförandet av Solvens II-direktivet i svensk rätt, är hur tjänstepensionsverksamhet ska regleras (dir. 2010:14). Det är därför för närvarande oklart huruvida tjänstepensionskassorna, som i dag omfattas av UFL, kommer att omfattas av bestämmelserna i Solvens II-direktivet och därmed ha möjlighet att ansöka om att få använda en intern modell för beräkning av kapitalkravet enligt direktivet. Att använda en intern modell för att beräkna kapitalkrav och ansöka hos Finansinspektionen om att få denna godkänd är något som är frivilligt för företagen. Tills vidare är det rimligt att de tjänstepensionskassor som så önskar ges möjligt att få ansöka om att få sina interna modeller förhandsgranskade även om det är oklart om de i slutändan kommer kunna använda dessa för att beräkna kapitalkravet. Ett avgiftsuttag för denna förhandsgranskning är oundvikligt eftersom det är de som begär och omfattas av granskningen som måste täcka Finansinspektionens kostnader för denna.

Enligt bestämmelser i Solvens II-direktivet kommer även företag som ingår i en försäkringsgrupp kunna ansöka om att få använda en intern modell, både för att beräkna SCR på gruppnivå och för att beräkna SCR för de enskilda företagen ingående i gruppen. Såväl sådana ansökningar som avser intern modell för att beräkna SCR på endast gruppnivå som sådana som avser intern modell för att beräkna SCR både på gruppnivå och för de enskilda företagen i gruppen ska enligt huvudregeln (jfr artikel 247 i Solvens II-direktivet) ges in till den tillsynsmyndighet där moderföretaget har sitt säte. Finansinspektionen kan komma att fungera som en sådan grupp-tillsynsmyndighet. Företag ingående i försäkringsgrupper bör därför omfattas av den krets som har möjlighet att begära förhandsgranskning. Eftersom Solvens II-reglerna ännu inte är genomförda i svensk rätt, utövar Finansinspektionen i dag inte tillsyn över utländska försäkringsföretag, därför ska endast svenska företag kunna begära förhandsgranskning hos inspektionen. Detta hindrar inte att en intern modell att beräkna SCR endast på gruppnivå kan bli föremål för Finansinspektionens granskning, även om det ingår utländska företag i gruppen, om moderbolaget är svenskt.

Finansinspektionens granskning

Finansinspektionens granskning bör avse alla delar av modellerna. Vid bedömningen av om den interna modellen ska anses vara tillförlitlig, bör Finansinspektionen utgå från de krav som ställs på interna modeller i Solvens II-direktivet. Den bestämmelse om granskning som tas in i FRL bör förenas med en möjlighet för regeringen eller den myndighet som

regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om grunderna för bedömningen av tillförlitligheten hos modellerna.

Sveriges riksbank, Sveriges Försäkringsförbund och Länsförsäkringsbolagens förening anser att kriterierna eller de närmare grunderna för Finansinspektionens granskning av modellerna bättre måste framgå. Även *Lagrådet* anför sådana synpunkter och menar att lagtexten bör förtydligas i detta avseende. I Solvens II-direktivet anges som ovan anförts vissa krav som en intern modell måste uppfylla och dessa krav utgör en grund för granskningen, vilket, med anammande av nämnda synpunkter, bör framgå av lagbestämmelsen. Dessa krav kommer att preciseras närmare genom Europeiska kommissionens genomförandeåtgärder som ännu inte är beslutade. Vidare ger den europeiska tillsynskommittén för försäkringar och tjänstepensioner (CEIOPS⁹) ut vägledande råd för att uppnå så hög harmonisering av reglerna som möjligt. Även dessa bör beaktas av Finansinspektionen.

Finansinspektionens granskning av modellerna bör ses som en service för de företag som vill ha sina modeller granskade inför en slutlig ansökan. Avsikten med de nu föreslagna bestämmelserna är att granskningen av företagens modeller ska kunna börja påbörjas innan bestämmelserna i Solvens II-direktivet genomförs i svensk lagstiftning hösten 2012, men även senare som en process inför att en ansökan ges in. Det slutgiltiga beslutet, dvs. det faktiska godkännandet att få använda sig av en intern modell, kan ges först när det nya regelverket finns på plats.

Den granskning som Finansinspektionen gör med stöd av de nu föreslagna bestämmelserna bör mynna ut i ett uttalande huruvida den interna modellen kan anses tillförlitlig eller inte. Även om ett sådant uttalande skulle vara negativt för företaget innebär det inte att företaget bryter mot några regler som gäller för verksamheten och riskerar sanktion. Finansinspektionens granskning leder således inte till något beslut som har rättsverkan för företaget. Ett eventuellt beslut om uttalande ska därför inte kunna överklagas. Detta bör framgå av en uttrycklig bestämmelse. Även om Finansinspektionens uttalande inte har någon rättsverkan, bör företagen kunna utgå från att den bedömning som inspektionen gör står fast när den slutliga ansökan ska bedömas, om inte förutsättningarna har ändrats.

Regeringen delar inte *Sveriges Försäkringsförbunds* uppfattning att Finansinspektionens beslut ska kunna överklagas, eftersom företaget efter Finansinspektionens förhandsgranskning har möjlighet att korrigera sin interna modell inför det att ansökan om slutligt godkännande av modellen ges in. Den föreslagna ordningen överensstämmer även med den som gällde när motsvarande möjlighet till förhandsgranskning infördes på bankområdet (prop. 2004/05:153).

Avgiftsuttag

Det arbete som Finansinspektionen måste lägga ner avseende granskning av inkomna ansökningar bedöms bli omfattande. Finansinspektionen

⁹ Committee of European Insurance and Occupational Pension Supervisors.

räknar med att flera årsarbetskrafter behöver tas i anspråk för enbart ett företags ansökan. Det är rimligt att kostnaden för denna granskning avgiftsfinansieras. Avgiften bör ge full kostnadstäckning för Finansinspektionen och betalas av åtminstone de som begär granskningen. Hur stora avgifterna ska vara får bestämmas i förordning.

Finansinspektionen och *Sveriges Försäkringsförbund* påpekar i sina remissvar att det ska vara ekonomiskt försvarbart att delta i förhandsgranskningsprocessen. Försäkringsförbundet poängterar att den sammanlagda avgiften, dvs. för förhandsgranskning och granskningen inför slutligt godkännande, måste beaktas. Avsikten med den förhandsgranskning som nu föreslås är att möjliggöra en effektivare och mindre resurskrävande process hos Finansinspektionen när det gäller kommande ansökningar om att få använda en intern modell för att beräkna kapitalkravet. Den sammanlagda avgiften för förhandsgranskningen och den slutliga granskningen borde därför inte bli högre än om ansökan sker utan föregående förhandsgranskning.

Svenska försäkringsföretag ingående i utländska försäkringsgrupper

Eftersom företagen i en försäkringsgrupp enligt bestämmelserna i Solvens II-direktivet kan ansöka hos grupp tillsynsmyndigheten om att få använda en intern modell, kan ett svenskt försäkringsföretag som ingår i en utländsk försäkringsgrupp komma att omfattas av förhandsgranskning vid ansökan hos grupp tillsynsmyndighet i utlandet om att få använda en intern modell. Det kan förutses att Finansinspektionen i dessa fall, på begäran av den utländska tillsynsmyndigheten, kan komma att behöva granska den interna modellen med avseende på hur väl den fångar riskerna i det svenska företaget. Det bör framgå av lag att Finansinspektionen ges möjlighet att på begäran även utföra sådan granskning.

Det är rimligt att Finansinspektionen i den utsträckning det är möjligt får kostnadstäckning även för det arbete som inspektionen förutspår kommer behöva läggas ned på förhandsgranskning vid kommande ansökan att använda intern modell avseende i utländska försäkringsgrupper ingående svenska företag, där annan eller andra tillsynsmyndigheter gemensamt fattar slutligt beslut om ansökan. En bestämmelse om sådant avgiftsuttag måste vara tydlig och förutsebar. Ett sådant avgiftsuttag borde kräva åtminstone att den utländska tillsynsmyndigheten inkommer med en formaliserad begäran om granskning till Finansinspektionen, efter att i sin tur ha erhållit begäran om granskning av berörda företag. Vidare måste krävas att granskningen är nödvändig för att bedöma den interna modellens tillförlitlighet med avseende på riskerna i den svenska verksamheten och avser förhållandena i det svenska företaget.

Finansinspektionen anser att begäran om granskning från grupp tillsynsmyndigheten ska anses vara formaliserad när grupp tillsynsmyndigheten underrättat Finansinspektionen om att en begäran om granskning som innefattar ett svenskt företag har inkommit samt därefter vidarebefordrat begäran till inspektionen. Regeringen delar inte uppfattningen att begäran därmed skulle anses formaliserad utan det måste tydligare framgå att grupp tillsynsmyndigheten begär att

inspektionen företar granskningen såvitt avser det svenska företaget samt att granskningen därutöver är nödvändig. Regeringen delar *Sveriges Advokatsamfunds* uppfattning att det svenska företaget åtminstone bör ha lämnat sitt samtycke till Finansinspektionens granskning såvitt avser förhållandena i det svenska företaget samt beaktar *Lagrådets* påpekande att det bör framgå att begäran till den utländska tillsynsmyndigheten i sin tur måste ha föregåtts av en begäran om granskning från företagen i försäkringsgruppen. Genom att begäran om granskning från den utländska tillsynsmyndigheten måste ha föregåtts av en begäran om granskning som det svenska företaget omfattas av, måste det anses att i vart fall indirekt samtycke till granskning därmed skett. Vidare kan noteras att Finansinspektionen torde ha svårt att företa en granskning och därmed inte heller kunna ta ut någon avgift om det svenska företaget inte medverkar. Regeringen anser därför att det inte behövs någon särskild bestämmelse med krav på uttryckligt samtycke från det svenska företaget.

6 Ekonomiska konsekvenser

I propositionen föreslås att försäkringsföretagen får möjlighet att begära att Finansinspektionen inför en slutlig ansökan granskar tillförlitligheten hos företagens interna modeller för att beräkna ett nytt riskkänsligt kapitalkrav, som väntas införas i och med genomförandet av Solvens II-direktivet. Redan i dag använder företagen i regel olika interna modeller för att mäta och beräkna sina risker, men de nya kapitalkravsbestämmelser som väntas införas genom Solvens II-direktivet, kommer att medföra merkostnader för företagen för anpassning till kraven på beräkning av den nya kapitalkraven. Dessa merkostnader är dock föranledda av Solvens II-direktivet och dess implementering och inte av nu föreslagna bestämmelser. Själva förhandsgranskningen som här föreslås skulle kunna vara förenad med några slags merkostnader för företagen, genom åtgång av personalresurser m.m. jämfört med om ansökan lämnas direkt utan förhandsgranskning. Det är dock inte avsikten. Regeringen kommer att införa avgift även för den slutliga granskningen inför beslut. Syftet med den nu föreslagna möjligheten till förhandsgranskning är att skapa en effektivare process resurs- och kostnadsmässigt för godkännande av interna modeller. Tanken är inte att ett företag som väljer att delta i förhandsgranskningen ska drabbas av merkostnader jämfört med de företag som väljer att lämna in ansökan om att få använda intern modell utan föregående förhandsgranskningsprocess. Förhandsgranskningsprocessen är i stället till för att effektivisera den process som leder fram till ett slutligt beslut om ansökan om att få använda intern modell, och ska vara kostnadseffektiv även för företagen.

För granskningen av de nya interna modellerna kommer företagen att behöva betala en avgift till Finansinspektionen för dess handläggning av ärendet. Avgiftens storlek är tänkt att motsvara Finansinspektionens kostnader för granskningen. Den senare granskning som kommer att göras av Finansinspektionen i samband med att en slutlig ansökan om att

få använda en intern modell ges in när bestämmelserna i Solvens II-direktivet trätt i kraft, kan förmodas bli mindre omfattande i och med att det redan skett en förhandsgranskning i enlighet med de bestämmelser som nu föreslås. Det borde innebära att avgiften för det slutgiltiga godkännandet blir betydligt lägre än om någon förhandsgranskning inte redan skett. Den sammanlagda avgiften torde därför motsvara kostnads-täckning för det arbete med granskning som är nödvändig för att kunna godkänna en intern modell. Kostnaderna är således inte föranledda av detta förslag utan av Solvens II-direktivet. De företag som kommer välja att begära förhandsgranskning kommer också ha gjort bedömningen att den minskade osäkerheten om modellernas tillförlitlighet uppväger eventuella merkostnader.

Redan i dag sker hos Finansinspektionen ett förarbete inför den förhandsgranskning som nu föreslås. Finansieringen av de resurser som behöver tas i anspråk för detta arbete, samt kommande arbete med att meddela föreskrifter med stöd av bestämmelserna som nu föreslås, hanteras inom befintliga ramar.

De interna modeller som väntas införas i och med genomförandet av Solvens II-direktivet, och därmed den förhandsgranskning som nu föreslås, torde i första hand vara ett alternativ för större försäkringsföretag.

Finansinspektionen, Sveriges Försäkringsförbund och Tillväxtverket har i sina remissvar anfört att den förhandsgranskningsprocess som nu föreslås kan få konsekvenser även för mindre bolag, eftersom interna modeller kan komma ifråga även för dessa. Regeringen delar uppfattningen att det inte är uteslutet att även små, eller i vart fall medelstora företag, väljer att använda en intern modell för att beräkna sitt kapitalkrav och därmed kan begära och bli föremål för förhandsgranskning. Oavsett storleken på företaget, ska avgiften för förhandsgranskning endast motsvara den faktiska kostnaden för denna. Den avgift som ska tas ut för förhandsgranskningen ska motsvara det arbete som Finansinspektionen behöver lägga ned för denna. Den totala avgift som företagen behöver betala utgörs av avgiften för förhandsgranskningen och ersättning för Finansinspektionens slutliga granskning inför beslut om godkännande att få använda en intern modell. Som ovan anförts är inte kostnaderna föranledda av detta förslag utan av Solvens II-direktivet.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

7 kap.

28 a §

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.

Paragrafen, som är ny, är föranledd av kommande bestämmelser i svensk rätt till följd av Solvens II-direktivet. Enligt direktivet ska försäkringsföretag och försäkringsgrupper ges möjlighet att använda en

intern modell för beräkning av ett nytt riskkänsligt kapitalkrav. Finansinspektionen är den myndighet som i Sverige ska granska och godkänna den interna modellen.

I paragrafens *första stycke* anges att ett försäkringsbolag eller flera bolag ingående i en försäkringsgrupp inför en senare slutlig ansökan om att få använda en intern modell kan begära att Finansinspektionen förhandsgranskar vald modell. Motsvarande bestämmelse infördes för enskilda institut inom banksektorn inför nya EU-regler om kapitalkrav för värdepappersföretag i då gällande kapitaltäckningsbestämmelser för kreditinstitut (se prop. 2004/05:153), grupper av institut omfattades då inte av den krets som kunde begära förhandsgranskning. *Lagrådet* har ifrågasatt det förhållandet att begäran om granskning kan framställas av flera försäkringsbolag ingående i en försäkringsgrupp samt anfört att det framgår av nuvarande bestämmelser i 7 a kap. 1 och 2 §§ FRL att en försäkringsgrupp består av *ett* försäkringsbolag och de försäkringsföretag och andra företag som bolaget har viss koppling till. *Lagrådet* har i det sammanhanget påtalat att om tanken är att termen försäkringsgrupp ska ha samma betydelse som i 7 a kap. FRL bör orden ”flera försäkringsbolag” ersättas med en annan skrivning. När försäkringsgruppsdirektivet (98/78/EG) genomfördes i svensk rätt uttalades emellertid att ett dotterföretag i 7 a kap. 1 § FRL kunde vara ett svenskt försäkringsbolag eller ett utländskt försäkringsföretag som motsvarar ett svenskt försäkringsbolag eller understödsförening (se prop. 1999/2000:99 s. 62). Anledningen till att begreppet ”företag” där valts i stället för ”bolag” är således att förstnämnt begrepp har en vidare betydelse som omfattar även utländska försäkringsföretag – detta för att även kunna omfatta dessa företag i gruppdefinitionen. Regeringen delar därför inte *Lagrådets* uppfattning att definitionen av försäkringsgrupp i 7 a kap. FRL inskränker det antal försäkringsbolag som kan ingå i en sådan grupp till ett.

Av skäl som anges i avsnitt 5 ska den krets som ska kunna begära Finansinspektionens förhandsgranskning vara begränsad till svenska juridiska personer. Av denna anledning ska begreppet ”bolag” användas, som utesluter utländska företag som sökanden. För tydlighetens skull har, efter påpekande från *Lagrådet*, ”företagen i” infogats före gruppen när det talas om gruppen eller försäkringsgruppen eftersom försäkringsgruppen som sådan inte kan betraktas som en juridisk person. Begreppet ”företag” bör användas i detta sammanhang eftersom en intern modell för att beräkna SCR på gruppnivå i vart fall indirekt tar hänsyn till de risker som även de enskilda företagen i gruppen är utsatt för.

Finansinspektionens granskning bör avse alla delar av modellerna. Utgångspunkten bör vara att en intern modell ska uppfylla de krav som ställs på en intern modell i Solvens II-direktivet. Vid sin prövning bör Finansinspektionen därför utgå från de grundläggande krav som anges i artiklarna 120–125 i Solvens II-direktivet samt, så långt det kan anses rimligt, de förslag till genomförandebestämmelser som Europeiska kommissionen ska eller får besluta om och vägledningsdokument från CEIOPS. Efter påpekande från *Lagrådet* har för tydlighetens skull i lagtexten lagts till en hänvisning till de artiklar i Solvens II-direktivet som Finansinspektionen åtminstone ska beakta vid sin granskning.

Finansinspektionen föreslår i sitt remissvar att det i lagtexten bör anges att Finansinspektionen ska ”granska hur väl förberedd ett försäkringsföretag är inför en ansökan om godkännande av intern modell” i stället för att Finansinspektionen ska ”granska tillförlitligheten hos den interna modellen”. Regeringen konstaterar att det senare uttrycket användes i motsvarande bestämmelse för banksektorn och finner det vara lämpligt även här. Det får framstå som klart att en bedömning om modellens tillförlitlighet inte är ett slutligt godkännande av modellen. Finansinspektionen föreslår även att det i lagtexten ska anges att det endast är fråga om en intern modell som är föremål för begäran om granskning och att skrivningen som hänvisar till kapitalkravet ska tas bort. Regeringen delar inte denna uppfattning utan anser att det för tydlighetens och förutsebarhetens skull är nödvändigt att i lagtexten ange vad den interna modellen ska användas till, nämligen beräkning av ett nytt riskkänsligt kapitalkrav.

I paragrafens *andra stycke*, som har justerats efter påpekande från *Lagrådet*, regleras de fall där begäran om granskning av en intern modell för företagen i en försäkringsgrupp ställs till en utländsk tillsynsmyndighet och det ingår ett svenskt försäkringsbolag i gruppen. I dessa fall kan den utländska tillsynsmyndigheten vända sig till Finansinspektionen med begäran att inspektionen utför granskningen i den del det avser det svenska bolaget. I paragrafen ges Finansinspektionen möjlighet att utföra sådan granskning. Genom kravet på att begäran om granskning i sin tur ska ha inkommit till den utländska tillsynsmyndigheten från företagen i gruppen, säkerställs att de företag som blir föremål för granskning har lämnat sitt samtycke till att bli föremål för granskning. Finansinspektionen kan i praktiken inte heller företa någon granskning om det svenska bolaget inte medverkar till granskningen.

I paragrafens *tredje stycke* ges regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att meddela föreskrifter om grunderna för bedömningen av tillförlitligheten hos de interna modellerna. Efter påpekande från *Lagrådet* har orden ”sådana modeller” bytts ut mot ”interna modeller enligt första stycket” eftersom det är mindre lämpligt att meddela föreskrifter i de fall som avses i andra stycket eftersom granskningen kan vara beroende av innehållet i begäran från den utländska myndigheten.

19 kap.

13 §

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.

I *första stycket* har tagits in en skrivning med innebörd att Finansinspektionens beslut i ärenden om förhandsgranskning av en intern modell inte får överklagas. Motsvarande bestämmelse infördes för banksektorn inför nya EU-regler om kapitalkrav för värdepappersföretag i då gällande kapitaltäckningsbestämmelser för kreditinstitut (se prop. 2004/05:153).

Andra stycket har omarbetats redaktionellt.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.

Paragrafen reglerar Finansinspektionens avgiftsuttag för dess verksamhet.

I *första stycket* regleras de årliga avgifterna. Bestämmelsen har justerats efter påpekande från *Lagrådet*. Justeringen innebär dock inte någon förändring i sak

I *andra stycket*, som är nytt, ges Finansinspektionen rätt till avgiftsuttag från försäkringsbolagen för begärd förhandsgranskning av de interna modellerna, även vid de fall granskning är begärd av utländsk tillsynsmyndighet när ett svenskt försäkringsbolag ingår i en utländsk försäkringsgrupp. Avgift för granskningen får i det sistnämnda fallet endast tas ut i den del det avser förhållandena i det svenska bolaget.

Tredje stycket är också nytt men innebär endast att bemyndigandet till regeringen är flyttat från tidigare första stycket och innebär ett bemyndigande för regeringen att besluta om avgifter.

7.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar

25 a §

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.

Se författningskommentaren till 7 kap. 28 a § förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713).

När det gäller *Lagrådets* påpekande om betydelsen av termen ”försäkringsgrupp” som framgår av författningskommentaren till 7 kap. 28 a § i förslaget till lag om ändringar i försäkringsrörelselagen (1982:713) gör regeringen följande överväganden. En understödsförening kan i praktiken inte vara föremål för ett sådant andelsinnehav att den utgör ett dotterföretag, däremot kan den ha en gemensam eller i huvudsak gemensam ledning med en annan understödsförening. Till skillnad mot *Lagrådet* är regeringen av uppfattningen att en försäkringsgrupp kan bestå av flera understödsföreningar eftersom ”understödsförening” innefattas i definitionen ”försäkringsföretag”. Regeringen anser därför att det inte är missvisande att det står ”flera understödsföreningar” i lagtexten.

73 §

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.

Se författningskommentaren till 19 kap. 15 § förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713).

75 §

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.

Första stycket har omarbetats redaktionellt. I övrigt, se Prop. 2009/10:240
författningskommentaren till 19 kap. 13 § förslaget till lag om ändring i
försäkringsrörelselagen (1982:713).

Lagtext

Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om försäkringsrörelselagen (1982:713) dels att 19 kap. 13 och 15 §§ ska ha följande lydelse, dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 7 kap. 28 a §, samt närmast före den en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.*Granskning av interna modeller*

28 a §

På begäran av ett försäkringsbolag eller en försäkringsgrupp, ska Finansinspektionen granska tillförlitligheten hos den interna modell försäkringsbolaget eller försäkringsgruppen valt för att beräkna ett kapitalkrav med hänsyn taget till samtliga de risker som företaget eller gruppen är utsatt för.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om grunderna för bedömningen av tillförlitligheten hos modeller enligt första stycket.

19 kap.13 §²

Finansinspektionens beslut att överlämna ett ärende till regeringen för prövning får inte överklagas.

Finansinspektionens beslut att överlämna ett ärende till regeringen för prövning *samt beslut i ärenden enligt 7 kap. 28 a*

¹ Se Europaparlamentet och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (EUT L 335, 17.12.2009, s. 1–155, Celex 32009L0138).

² Senaste lydelse 2009:795.

§ första stycket får inte överklagas.

Finansinspektionens beslut enligt 2 kap. 3 §, 2 a kap. 2, 2 a, 3, 5, 5 a och 6 §§, 15 a kap. 13 och 22 §§ samt 2 §, 11 § tionde stycket och 11 c § detta kapitel får överklagas hos kammarrätten.

Andra beslut som inspektionen meddelar enligt denna lag får överklagas hos förvaltningsrätten. Detta gäller dock inte beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223). Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av förvaltningsrättens avgörande.

Inspektionen får bestämma att ett beslut om föreläggande eller om verksamhetens drivande enligt 11 § åttonde stycket *skall* gälla omedelbart.

Inspektionen får bestämma att ett beslut om föreläggande eller om verksamhetens drivande enligt 11 § åttonde stycket *ska* gälla omedelbart.

Om överklagande av vissa beslut finns bestämmelser i 20 kap. 7 §.

15 §³

Varje försäkringsbolag skall med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt de närmare föreskrifter som regeringen meddelar.

Försäkringsbolag *ska* med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet.

För granskning av ärenden enligt 7 kap. 28 a § första stycket får Finansinspektionen ta ut avgifter.

Om en utländsk tillsynsmyndighet som granskar tillförlitligheten hos en intern modell för en försäkringsgrupp i vilken det ingår ett svenskt försäkringsbolag begär att Finansinspektionen utför granskningen i den del det avser bolaget, får inspektionen ta ut en avgift av bolaget för denna granskning.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter enligt denna paragraf.

Denna lag träder i kraft den xxxx.

³ Senaste lydelse 1992:1626.

Förslag till lag om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1972:262) om understödsföreningar

dels att 73 och 75 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 25 a §, samt närmast före den en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Granskning av interna modeller

25 a §

På begäran av en understödsförening eller försäkringsgrupp som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring enligt denna lag, ska Finansinspektionen granska tillförlitligheten hos den interna modell understödsföreningen eller försäkringsgruppen valt för att beräkna ett kapitalkrav med hänsyn taget till samtliga de risker som företaget eller gruppen är utsatt för.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om grunderna för bedömningen av tillförlitligheten hos modeller enligt första stycket.

73 §²

Understödsförening skall med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt de närmare föreskrifter som regeringen meddelar.

Understödsförening ska med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet.

För granskning av ärenden enligt 25 a § första stycket får Finansinspektionen ta ut avgifter.

¹ Se Europaparlamentet och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (EUT L 335, 17.12.2009, s. 1–155, Celex 32009L0138).

² Senaste lydelse 1992:1624.

Om en utländsk tillsynsmyndighet som granskar tillförlitligheten hos en intern modell för en försäkringsgrupp i vilken det ingår en svensk understödsförening begär att Finansinspektionen utför granskningen i den del det avser understödsföreningen, får inspektionen ta ut en avgift av understödsföreningen för denna granskning.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter enligt denna paragraf.

75 §³

Finansinspektionens beslut om att vägra registrering av understödsförening enligt 65 § får överklagas hos kammarrätten. Detsamma gäller inspektionens beslut enligt 14 a–d §§.

Annat beslut av Finansinspektionen enligt denna lag får överklagas hos förvaltningsrätten. Detta gäller dock inte beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223). Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av förvaltningsrättens avgörande.

Inspektionen får bestämma att ett beslut om föreläggande eller om verksamhetens drivande enligt 71 § åttonde stycket *skall* gälla omedelbart.

Inspektionen får bestämma att ett beslut om föreläggande eller om verksamhetens drivande enligt 71 § åttonde stycket *ska* gälla omedelbart.

Finansinspektionens beslut i ärenden enligt 25 a § första stycket får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den xxxx.

³ Senaste lydelse 2009:784.

Remissinstanserna

Sveriges riksbank, Kammarrätten i Göteborg, Förvaltningsrätten i Stockholm, Bolagsverket, Tillväxtverket, Finansinspektionen, Riksgäldskontoret, Regelrådet, Näringslivets regelnämnd, Konsumentverket, Konkurrensverket, Skatteverket, Bokföringsnämnden, Revisorsnämnden, Sveriges kommuner och landsting, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Försäkringsförbund, Försäkringsbolaget Pensionsgaranti, Kåpan Pensioner försäkringsförening, AFA försäkring, Konsumenternas försäkringsbyrå, Försäkringsjuridiska Föreningen Utländska Försäkringsbolags Förening, Svenska Aktuarieföreningen, Svenska föreningen för partsförvaltande institut för risk- och pensionsplaner (SIRP), Svenska Försäkringsförmedlares Förening, Dina Försäkringar Riksförbund, Tjänstepensionsförbundet, Svenska Bankföreningen, Statens pensionsverk, Svenskt Näringsliv, Alecta, Sveriges Livförsäkringsföreningars Riksförbund, Folksam, AMF, Länsförsäkringsbolagens förening

Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om försäkringsrörelselagen (1982:713) dels att 19 kap. 13 och 15 §§ ska ha följande lydelse, dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 7 kap. 28 a §, samt närmast före 7 kap. 28 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.***Granskning av interna modeller******28 a §***

På begäran av ett försäkringsbolag eller flera försäkringsbolag ingående i en försäkringsgrupp ska Finansinspektionen granska tillförlitligheten hos den interna modell som försäkringsbolaget eller försäkringsgruppen valt för att beräkna ett kapitalkrav med hänsyn tagen till de kvantifierbara risker som bolaget eller gruppen är utsatt för.

Finansinspektionen får, på begäran av en utländsk tillsynsmyndighet som granskar tillförlitligheten hos en intern modell för en försäkringsgrupp i vilken det ingår ett svenskt försäkringsbolag, utföra den del av granskningen som avser det svenska bolaget.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om grunderna för bedömningen av tillförlitligheten hos sådana modeller.

¹ Se Europaparlamentet och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (EUT L 335, 17.12.2009, s. 1, Celex 32009L0138).

19 kap.
13 §²

Finansinspektionens beslut att överlämna ett ärende till regeringen för prövning får inte överklagas.

Finansinspektionens beslut enligt 2 kap. 3 §, 2 a kap. 2, 2 a, 3, 5, 5 a och 6 §§, 15 a kap. 13 och 22 §§ samt 2 §, 11 § tionde stycket och 11 c § detta kapitel får överklagas hos kammarrätten.

Andra beslut som inspektionen meddelar enligt denna lag får överklagas hos förvaltningsrätten. Detta gäller dock inte beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223). Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av förvaltningsrättens avgörande.

Inspektionen får bestämma att ett beslut om föreläggande eller om verksamhetens drivande enligt 11 § åttonde stycket *skall* gälla omedelbart.

Om överklagande av vissa beslut finns bestämmelser i 20 kap. 7 §.

15 §³

Varje försäkringsbolag skall med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt de närmare föreskrifter som regeringen meddelar.

Finansinspektionens beslut att överlämna ett ärende till regeringen för prövning *samt beslut i ärenden enligt 7 kap. 28 a § första och andra styckena* får inte överklagas.

Finansinspektionens beslut enligt 2 kap. 3 §, 2 a kap. 2–3 och 5–6 §§, 15 a kap. 13 och 22 §§ samt 2 §, 11 § tionde stycket och 11 c § detta kapitel får överklagas hos kammarrätten.

Inspektionen får bestämma att ett beslut om föreläggande eller om verksamhetens drivande enligt 11 § åttonde stycket *ska* gälla omedelbart.

Försäkringsbolag *ska* med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet.

För granskning av ärenden enligt 7 kap. 28 a § första och andra styckena får Finansinspektionen ta ut avgifter av de bolag som granskas.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter enligt denna paragraf.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011

² Senaste lydelse 2009:795.

³ Senaste lydelse 1992:1626.

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1972:262) om
understödsföreningar

dels att 73 och 75 §§ ska ha följande lydelse,

*dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 25 a §, samt närmast före
25 a § en ny rubrik av följande lydelse.*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Granskning av interna modeller

25 a §

*På begäran av en under-
stödsförening eller flera under-
stödsföreningar ingående i en
försäkringsgrupp som driver
verksamhet avseende tjänste-
pensionsförsäkring enligt denna
lag, ska Finansinspektionen
granska tillförlitligheten hos den
interna modell som understöds-
föreningen eller försäkrings-
gruppen valt för att beräkna ett
kapitalkrav med hänsyn tagen till
de kvantifierbara risker som
företaget eller gruppen är utsatt
för.*

*Finansinspektionen får, på
begäran av en utländsk tillsyns-
myndighet som granskar till-
förlitligheten hos en intern modell
för en försäkringsgrupp i vilken
det ingår en svensk understöds-
förening, utföra den del av
granskningen som avser den
svenska understödsföreningen.*

*Regeringen eller den myndighet
som regeringen bestämmer får
meddela föreskrifter om
grunderna för bedömningen av
tillförlitligheten hos sådana
modeller.*

¹ Se Europaparlamentet och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om
upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (EUT L 335,
17.12.2009, s. 1, Celex 32009L0138).

73 §²

Understödsförening *skall* med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet *enligt de närmare föreskrifter som regeringen meddelar.*

Understödsförening *ska* med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet.

För granskning av ärenden enligt 25 a § första och andra styckena får Finansinspektionen ta ut avgifter av de föreningar som granskas.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter enligt denna paragraf.

75 §³

Finansinspektionens beslut om att vägra registrering av understödsförening enligt 65 § får överklagas hos kammarrätten. Detsamma gäller inspektionens beslut enligt 14 a–14 d §§.

Annat beslut av Finansinspektionen enligt denna lag får överklagas hos förvaltningsrätten. Detta gäller dock inte beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223). Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av förvaltningsrättens avgörande.

Inspektionen får bestämma att ett beslut om föreläggande eller om verksamhetens drivande enligt 71 § åttonde stycket *skall* gälla omedelbart.

Inspektionen får bestämma att ett beslut om föreläggande eller om verksamhetens drivande enligt 71 § åttonde stycket *ska* gälla omedelbart.

Finansinspektionens beslut i ärenden enligt 25 a § första och andra styckena får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

² Senaste lydelse 1992:1624.

³ Senaste lydelse 2009:784.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2010-06-08

Närvarande: F.d. regeringsrådet Rune Lavin, regeringsrådet Carina Stävberg och justitierådet Ella Nyström.

Granskning av interna modeller för att beräkna riskkänsligt kapitalkrav för försäkringsföretag

Enligt en lagrådsremiss den 27 maj 2010 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713),
2. lag om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Louise Conradi.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

De ändringar i försäkringsrörelselagen och i lagen om understödsföreningar som föreslås i remissen är avsedda att möjliggöra för Finansinspektionen att utföra viss förhandsgranskning av tillförlitligheten hos interna modeller för beräkning av riskkänsligt kapitalkrav för försäkringsföretag.

Förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen

Rubriken till 7 kap. 28 a §

Inte någon annan paragraf i 7 kap. har försetts med rubrik. Den omständigheten att förevarande paragraf får en rubrik leder dessutom till att rubriken kommer att omfatta även 29 och 30 §§, vilket inte torde vara avsikten. Rubriken bör utgå.

7 kap. 28 a §

Paragrafen innehåller vissa oklarheter som bör redas ut genom klagörande i själva lagtexten.

Först och främst gäller detta det förhållandet att begäran om granskning kan framställas av flera försäkringsbolag ingående i en försäkringsgrupp. Som framgår av nuvarande bestämmelser i 7 a kap. 1 och 2 §§ består en försäkringsgrupp av ett försäkringsbolag samt de försäkringsföretag (och även andra företag än försäkringsföretag) som bolaget har en viss koppling till. Om tanken är att termen försäkringsgrupp ska ha samma betydelse som i 7 a kap. bör orden ”flera försäkringsbolag” ersättas med

en annan skrivning. Det bör också klart framgå om det endast är gruppens försäkringsbolag som kan framställa en begäran om granskning eller om, förutom bolaget, vart och ett företag i gruppen också har denna rätt. Försäkringsgruppen som sådan torde dock inte kunna betraktas som en juridisk person. När det fortsättningsvis talas om försäkringsgruppen eller gruppen i paragrafen bör ordet föregås av orden ”företagen i”. Eftersom ett försäkringsföretag som ingår i en grupp kan vara utländskt och inte stå under Finansinspektionens tillsyn borde uttryckligen klargöras i lagtexten hur i ett sådant fall granskningen ska genomföras (jfr förslagets andra stycke).

Vidare framgår det inte av lagtexten i första stycket med tillräcklig tydlighet vad som ska innefattas i granskningen. I författningskommentaren hänvisas till artiklarna 120–125 i Solvens II-direktivet. Detta direktiv är emellertid ännu inte implementerat i svensk rätt. Om avsikten är att dessa artiklar ska vara tillämpliga vid granskningen bör det klart framgå av lagtexten att de verkligen är en del av svensk rätt vid fullgörande av den aktuella granskningen.

Det slags förhandsgranskning som förslaget innehåller är i princip frivillig från företagens sida. Det framgår inte av andra stycket att denna princip skulle gälla i det fall som där regleras. Således tycks det svenska försäkringsbolaget inte kunna motsätta sig en granskning, när denna begärs av en utländsk tillsynsmyndighet. Det finns inte heller något uttryckligt krav på att den utländska tillsynsmyndigheten ska ha fått en begäran om granskning av ett företag i försäkringsgruppen.

Enligt sista stycket ska de föreskrifter som bemyndigandet omfattar avse grunderna för bedömningen av tillförlitligheten hos ”sådana modeller”. I paragrafen talas om interna modeller både i första och andra styckena. Vad som åsyftas torde vara enbart sådan intern modell som avses i första stycket och som alltså är tillämplig i Sverige. Orden ”sådana modeller” bör bytas ut mot ”interna modeller enligt första stycket”.

19 kap. 15 §

Den ändring i första stycket som föreslås skulle innebära att försäkringsbolag skulle bekosta Finansinspektionens verksamhet på det hela taget. Det skulle tydligare framgå vad som avsågs om stycket formulerades om på följande sätt:

Försäkringsbolag ska med årliga avgifter bidra till att täcka kostnaderna för Finansinspektionens verksamhet.

I andra stycket anges att avgiften ska tas ut av de bolag som granskas. Om samtliga företag som ingår i en försäkringsgrupp ska vara avgiftsskyldiga, bör ordet bolag bytas mot ordet företag.

Förslaget till lag om ändring i lagen om understödsföreningar

Rubriken till 25 a §

Den nya 25 a § kommer att stå under rubriken ”Kapitalplacering” som omfattar 24 – 26 §§. Enligt förslaget ska en underrubrik införas före 25 a §. De andra paragraferna har inte underrubriker. Om 25 a § får en rubrik kommer denna att omfatta även 26 §, vilket inte kan vara avsikten. Rubriken bör utgå.

25 a §

Paragrafen har utformats efter mönster av 7 kap. 28 a § förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen. De oklarheter som Lagrådet har pekat på i anslutning till den paragrafen gör sig på motsvarande sätt gällande här. När det gäller det förhållandet att begäran om granskning enligt första stycket ska kunna framställas av flera understödsföreningar ingående i en försäkringsgrupp bör en jämförelse göras med bestämmelserna i 26 a och b §§ lagen om understödsföreningar. Där framgår att en försäkringsgrupp består av en understödsförening och de försäkringsföretag (och även andra företag) som föreningen har en viss koppling till. Om tanken är att termen försäkringsgrupp i 25 a § ska ha samma betydelse som i 26 a och b §§ bör orden ”flera understödsföreningar” ersättas med en annan skrivning.

I övrigt hänvisar Lagrådet till vad som anförts under 7 kap. 28 a § förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen.

73 §

Beträffande första och andra styckena gäller på motsvarande sätt vad som anförts under 19 kap. 15 § förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 juni 2010

Närvarande: statsråden Olofsson, ordförande, Odell, Bildt, Ask, Husmark Pehrsson, Larsson, Erlandsson, Carlgren, Hägglund, Björklund, Carlsson, Littorin, Borg, Sabuni, Billström, Adelson Liljeroth, Tolgfors, Björling, Krantz, Ohlsson

Föredragande: statsrådet Odell

Regeringen beslutar proposition 2009/10:240 Granskning av interna modeller för att beräkna riskkänsligt kapitalkrav för försäkringsföretag

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande
---------------------------	---

Lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)	7 kap. 28 a § och 19 kap. 15 §
---	--------------------------------

Lag om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar	25 a § och 73 §
---	-----------------